

วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ

JOURNAL OF NURSING AND HEALTH CARE

ที่ปรึกษา	นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เจ้าของ	สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ	สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
บรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต แดนสีแก้ว	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการผู้ช่วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วาสนา รวยสูงเนิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรีย์ ธรรมิกบวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดลวิวัฒน์ แสนโสม
อาจารย์ ดร. วารัวรรณ ศิริวานิชย์
อาจารย์ ดร. กุสุมาลี โพธิ์ปัสสา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ศิราณีย์ อินทรหนองไผ่
รองศาสตราจารย์ ดร. พร้อมจิตร์ ห่อนบุญเทียม
รองศาสตราจารย์ ดร. นพวรรณ เปียเชื้อ
รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา แสงเจริญ
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณชนก จันทชุม
รองศาสตราจารย์ ดร. วรณี เตียวอัครเศ
รองศาสตราจารย์ ดร. นงนุช บุญยัง
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทราภรณ์ พุ่มปั้นคำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เกศินี สราญฤทธิชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตรา เสนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สิงห์ดง
อาจารย์ รัตน์ดาวรรณ คลังกลาง

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์ นพนันท์ ชัยภูมิ
อาจารย์ สายใจ คำทะเนตร
อาจารย์ กัลยารัตน์ คาคสนิท
อาจารย์ เบญจพร ฐิติญาณวิโรจน์
อาจารย์ สุรัสวดี พนมแก่น
นางสาว ภาณุมาศ หาญสุรีย์
นางปุดิกาจัน คำสวัสดิ์

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
สำนักงานสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
<http://www.tci-thaijo.org/index.php/jnat-ned>
Email: jnatned@gmail.com

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการพยาบาลและความรู้จากศาสตร์อื่นๆ ที่เป็นประโยชน์แก่วิชาชีพพยาบาล
2. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ
3. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพพยาบาลในการเผยแพร่ความรู้จากประสบการณ์และการศึกษาค้นคว้านำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่
4. เพื่อเป็นสื่อกลางการติดต่อสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของพยาบาลทั้งในประเทศไทย และสากล

ขอเขียนหรือบทความใดๆ ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ ฉบับนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียนกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยและไม่มีข้อผูกพันประการใดๆ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รศ. สมพร วัฒนกุลเกียรติ	16. ดร.น้ำอ้อย ภักดีวงศ์
2. ผศ.ดร.พัชร์วิไล ศรีแสง	17. รศ.ดร.จิระนันท์ แก้วกัลลา
3. ผศ.ดร. อภิญญา วงศ์พิริโยธา	18. ผศ.ดร.นิทรา กิจธีระวุฒิวงษ์
4. รศ.อำพน ศรีรักษา	19. ดร.ศันสนีย์ เมฆรุ่งเรืองวงศ์
5. ผศ.ดร. สมเสาวนุษ จมูศรี	20. รศ. เพชรไสว ลีมิตรกุล
6. ดร. ดาราวรรณ รองเมือง	21. รศ. วิภาพร วรหาญ
7. รศ.ดร.อัมพรพรรณ วีรานูตร	22. ผศ.ดร. จิตภินันท์ ศรีจักรโคตร
8. รศ.ดร. จอนพะจง เพ็งจาด	23. ผศ.ดร. เกศรา เสนงาม
9. รศ.ดร.ประสพสุข ศรีแสนปาง	24. ผศ.ดร. นิลุบล รุจิประเสริฐ
10. รศ.ดร. สมใจ พุทธาพิทักษ์	25. ดร. น้ำอ้อย ภักดีวงศ์
11. ผศ.ดร. หทัยชนก บัวเจริญ	26. ผศ.ดร. วารี กังใจ
12. ดร.นฤมล เอนกวิทย์	27. ดร.จุฬารักษ์ ตั้งภักดี
13. รศ.ดร.พนิชฐา พานิชชาติกุล	28. ดร. นริสา วงศ์พนารักษ์
14. รศ.ดร.วัลย์พร นันท์ศุภวัฒน์	29. รศ.ดร.มาริสสา ไกรฤกษ์
15. ดร.วารินทร์ บินโฮเซ็น	30. ผศ.ดร. ภรภัทร เองอุดมทรัพย์

บทบรรณาธิการ

5

บทความวิชาการ

- ❖ การพยาบาลแบบองค์รวมผู้ป่วยล้างไตทางช่องท้อง: บทบาทท้าทายภายใต้นโยบาย PD First Policy Holistic Nursing in CAPD Patients: Challenge Role under PD First Policy วราทิพย์ แก่นการ 6

รายงานวิจัย

- ❖ คุณภาพการจัดการความปวดในสตรีหลังผ่าตัดคลอดบุตรทางหน้าท้องที่ได้รับยาาระงับความรู้สึกทางช่องไขสันหลัง ทิพวรรณ เอี่ยมเจริญ อำภพร นามวงศ์พรหม 15
น้ำอ้อย ภักดีวงศ์
- ❖ องค์ประกอบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานการดูแลผู้ป่วยโรคหัวใจ หลอดเลือดและทรวงอก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พัชรินทร์ เกดษา วิลาวรรณ พันธุ์พฤษ 24
- ❖ ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติการจัดการความปวดต่อการรับรู้ความปวดและความพึงพอใจในการจัดการความปวดของมารดาที่ได้รับการผ่าตัดคลอดบุตร สุภาวดี ชวนะลิขิกร วลัยพร นันทศุภวัฒน์ 33
วารินทร์ บินโฮเซ็น
- ❖ แบบจำลองเชิงสาเหตุพฤติกรรมกรรมการคุมกำเนิดของสตรีวัยรุ่น อุตม์ชญาณ์ อินทเรือง เขมรดี มาสิงบุญ 43
จินตนา วัชรสินธุ์
- ❖ การประยุกต์ใช้รูปแบบการดูแลแนะนำในการสนับสนุนการจัดการด้วยตนเอง สำหรับผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังหลายโรคในชุมชนแห่งหนึ่ง จังหวัดขอนแก่น ภัชราภรณ์ ไชยรัตน์ ประสบสุข ศรีแสนปาง 54
ปณิตา ลิ้มปะวิฒนะ
- ❖ ผลของโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพต่อระดับความดันโลหิตดัชนีมวลกาย และเส้นรอบเอว ในผู้ที่มีภาวะ Prehypertension กมลธร วัสสา วิพร เสนารักษ์ 65
- ❖ การพัฒนาแบบวัดพฤติกรรมดูแลเท้าในผู้ป่วยเบาหวานที่มีภาวะเสื่อมของเส้นประสาทส่วนปลาย รวรรณ แสนโคตร ลักษณะ มาทอ 74
สุกัลยา อมตฉายา
- ❖ ผลของโปรแกรมการให้ข้อมูลสิ่งเร้าด้านโภชนาการต่อการปรับตัวด้านโภชนาการและระดับอัลบูมินในเลือดของผู้ป่วยไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาด้วยการล้างไตทางช่องท้องชนิดถาวร จินตนา กิ่งแก้ว นงเยาว์ มีเทียน 84
พร้อมจิตร ห่อนบุญเต็ม
- ❖ ผลการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลในการฉีดยาต้านการแข็งตัวของเลือดเข้าใต้ผิวหนังเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการฉีดยา แสงรวี มณีศรี วรริศา สระทอง 94
ช่อทิพย์ ทองทิพย์ เกษสุณี เทศสนั่น
นันธิดา พันธุ์ศาสตร์

สารบัญ

❖ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความเชื่อด้านสุขภาพกับพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา	นุชนารถ อุดมญาติ ศิราณีย์ อินทรหนองไผ่	103
❖ ผลของการออกกำลังกายโดยการเดินแกว่งแขนอย่างน้อยวันละ 30 นาที ต่อการลดความดันโลหิตในผู้ป่วยความดันโลหิตสูง	อรุณี ไชยฤทธิ์ วิมล จังสมบัติศิริ	112
❖ การรับรู้ความยากของการจัดการโรคอ้วนลงพุงจากมุมมองผู้ที่มีโรคอ้วนลงพุง	พรหมินทร์ เมธากาญจนศักดิ์ จุฬารักษ์ โสตะ	121
❖ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับเคมีบำบัด: แบบจำลองเชิงสาเหตุ	โสรัจญา สุริยันต์ วรณี เตียววิศเรศ นุจรี ไชยมงคล	131
❖ ความรุนแรงต่อภรรยาของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่ดื่มสุราตามการรับรู้ของภรรยา	พัฒน์ ศรีโษฐ์ กฤตยา แสงเจริญ	141
❖ ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการรับรู้พฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดาและภาวะสุขภาพของทารกคลอดก่อนกำหนด	เดือนเพ็ญ บุญมาชู เสาวมาศ คุณล้าน เกื่อนนาคี	150
❖ ความต้องการการพัฒนาภาวะผู้นำทางการพยาบาลของผู้บริหารการพยาบาลระดับต้น ในโรงพยาบาลชุมชนเขตเครือข่ายบริการสุขภาพที่ 7 กระทรวงสาธารณสุข	มาริสา ไกรฤกษ์ อภิญญา จำปามูล มานีนันท์ พิมพ์พิสุทธิพงศ์	159
❖ ผลของโปรแกรมการส่งเสริมความรู้แก่พยาบาลพี่เลี้ยงในแหล่งฝึกของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสราษฏร์ธานี ต่อความรู้ในการจัดการความปวด และทัศนคติในการจัดการความปวดโดยไม่ใช้ยา	นุจเรศ จันทบูรณ์ จิราพร อุดมกิจพัฒน์ ดาราวรรณ รองเมือง	168
❖ ปัจจัยทำนายความผูกพันต่อองค์การของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ในนครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม	Nguyen Quoc Dai วรณี เตียววิศเรศ อารีรัตน์ ขำอยู่ Ed. Rosenberg	177
❖ ปัจจัยทำนายอาการอ่อนล้าหลังผ่าตัดในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดช่องท้อง	Chu Thi Giang Thanh นิภาวรรณ สามารถกิจ ภาวนา กิริติยดวงค์	189
❖ ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาวัยรุ่น: กรณีศึกษาโรงพยาบาลด่านขุนทด	นริลักษณ์ สุวรรณโนบล จินตนา วัชรสินธุ์ วรณี เตียววิศเรศ	200

อื่น ๆ

- ❖ คำแนะนำสำหรับผู้เขียน
- ❖ ใบแจ้งความลงโฆษณา
- ❖ อัตราค่าโฆษณา
- ❖ ใบสมัครสมาชิกวารสาร
- ❖ โฆษณา

บรรณาธิการ

เรียนสมาชิกวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ พี่น้องพยาบาล และผู้อ่านทุกท่าน สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดทำวารสารทางการพยาบาล ราย 3 เดือน ภายใต้ชื่อ “วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Journal of Nurses' Association of Thailand North-Eastern Division)” เผยแพร่ต่อเนื่อง จากปี พ.ศ. 2526 จนถึง ปี พ.ศ. 2557 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ (Journal of Nursing and Health Care) เพื่อให้เกิดความชัดเจนขององค์ความรู้ที่นำเสนอต่อสังคม เพื่อพัฒนาวารสารสู่ฐานดัชนีอ้างอิงและเผยแพร่ในระดับสากล และพัฒนาสมาคมฯ ให้เป็นศูนย์ประสานเครือข่ายพยาบาลในอาเซียน

เล่มนี้เป็นฉบับที่ 4 ปีที่ 33 เผยแพร่เป็นฉบับสุดท้ายของปี พ.ศ. 2558 มีอาจารย์พยาบาลจากสถาบันการศึกษาและพยาบาลจากสถานบริการสุขภาพทั้งระดับตติยภูมิ ทติยภูมิ และปฐมภูมิ ทั่วประเทศไทยร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ทางการพยาบาล แนวปฏิบัติทางการพยาบาล ผลลัพธ์ทางการพยาบาล การศึกษาพยาบาล และการดูแลสุขภาพมาเผยแพร่ในฉบับนี้มี 1 บทความวิชาการ และ 20 งานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย ได้แก่ การวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อประเมินปัญหาในการสร้างเสริมศักยภาพและการดูแลสุขภาพของกลุ่มแม่และเด็ก วัยรุ่น วัยทำงานและผู้สูงอายุ การวิจัยเชิงวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรมสุขภาพ การวิจัยเชิงทดลองเพื่อประเมินผลโปรแกรมการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทักษะการดูแลตนเองของผู้ป่วยเรื้อรัง การพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลและสหสาขาวิชาชีพ ตลอดจนการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและระบบสุขภาพชุมชน

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในนามเจ้าของวารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ มีความภูมิใจในความสามารถของพี่น้องพยาบาล เหนือสิ่งอื่นใด วารสารฉบับนี้ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยของนักศึกษาบัณฑิตศึกษาของไทยที่เป็นพยาบาลเวียตนามซึ่งศึกษาในกลุ่มประชากรเวียตนาม 1 เรื่อง และศึกษาในกลุ่มพยาบาลเวียตนาม 1 เรื่อง จึงขอเรียนเชิญทุกท่านอ่านและสมัครเป็นสมาชิก ส่งผลงานมาเผยแพร่ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของวิชาชีพ และขอความกรุณาส่งต่อให้เพื่อนและพี่น้องของเราได้อ่านอย่างทั่วถึงนะ เรา จะร่วมสร้างสุขภาพให้ประชากรไทยและประชากรอาเซียนค่ะ เรียนเชิญทุกท่านเสริมความเข้มแข็งให้วารสารได้รับความนิยม และช่วยกันอ้างอิงวารสารของเรามากขึ้น สมาคมฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเครือข่ายการดำเนินงานวารสาร จะเข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมของพยาบาลสู่การทำงานที่มีคุณภาพในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และได้มาตรฐานการพยาบาลสากลต่อไป

ขอขอบคุณกองบรรณาธิการทุกท่านที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ต้นฉบับจนเกิดความสมบูรณ์ และขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่อนุเคราะห์ให้สถานที่ตั้งสำนักงานสมาคมพยาบาลฯ ในการดำเนินงานวารสาร

รศ.ดร. สมจิต แดนสีแก้ว

บรรณาธิการ